



hamboorg.city

Obuka u Nemačkoj — Dualni Sistem, Prijava i Plata

Kako funkcionira dualna obuka u Nemačkoj: zanimanja, prijava, plaća i prava kao učenika.

Deutsche Begriffe: Ausbildung | Berufsschule | Ausbildungsvertrag | Azubi |
Ausbildungsvergütung | IHK | Handwerkskammer

Šta je obuka?

Ausbildung (takođe stručna obuka ili učenje) je nemački model profesionalnog obrazovanja. Kombinuje **praktičan rad u preduzeću** sa **teorijskom nastavom u stručnoj školi**. Ovaj sistem je jedinstven u svetu i služi kao model u mnogim zemljama.

Obuka traje obično **2 do 3,5 godine** i završava se **završnim ispitom** kod Privredne i industrijske komore (IHK) ili Zanatske komore.

Obuka vs. Studije

	Obuka	Studije
Trajanje	2-3,5 godina	3-5+ godina
Plata	Da (od 649 €/mesec)	Obično ne
Praksa	Puno (70% u preduzeću)	Malo
Diploma	Svjedodžba o završetku / IHK	Bakalaureat / Master
Troškovi	Nema	Školarine

Koja zanimanja se mogu naučiti?

U Nemačkoj postoji više od **320 priznatih zanimanja**. Najpopularnija:

Komercijalnih Zanimanja

- Kaufmann/-frau für Büromanagement
- Industrijski kaufman/-žena
- Prodavac/-ica u maloprodaji
- Bankovni zaposlenik/-ca
- Kaufmann/-frau za transport i logistiku

Zanatlijska Zanimanja

- Elektrotehničar/-ka
- Monter/-ka instalacija (sanitarni, grejanje, klimatizacija)
- Automechaniker/-inja
- Frizer/-ka
- Stolar/-ka

IT i Tehnologija

- Specijalizovani informatičar/-ka
- Tehnički stručnjak/-kinja za IT sisteme
- Mehatroničar/-ka
- Strugar/-ka

Zdravstvo i Socijalne Usluge

- Medicinska sestra/-in
- Medicinski asistent/-kinja
- Zubni asistent/-kinja
- Vaspitač/-ica (školska obuka)

Uslovi

Završni Ispit Škole

Formalno **nema obaveznog minimalnog završetka**. U praksi:

- **Bez završetka** — moguće u nekim zanatima, ali teško

- **Završetak osnovne škole** — dovoljan za mnoga zanatlijska i jednostavna komercijalna zanimanja
- **Završetak srednje škole** — za većinu zanimanja
- **Abitur** — za zahtjevna zanimanja (bankovni službenici, IT)

Znanje Jezika

- Nemački najmanje **B1**, bolje **B2** (stručna škola je na nemačkom!)
- Neki poslodavci nude **kurseve nemačkog tokom obuke**
- **Kursevi stručnog jezika** (DeuFöV) su besplatni pri školi za odrasle

Dozvola za Boravak

Za obuku trebate **dozvolu za boravak koja je dozvoljava:**

- **Dozvola za boravak za obuku** (§ 16a AufenthG)
- **Dozvola za stalno naseljenost** ili **Plava kartice EU** — obuka dozvoljena bez ograničenja
- **Dozvola za boravak** — obuka moguća (§ 60c AufenthG, "3+2 pravilo")
- **Državljeni EU** — nije potrebna dozvola za boravak

Kako Pronaći Mesto Obuke?

Mrežni Portali

- **Ausbildung für Arbeit** (arbeitsagentur.de) — najveća banka mesto
- **IHK Banka Učenika** (ihk-lehrstellenboerse.de) — IHK zanimanja
- **Zanatske Komore** (handwerkskammer.de) — zanatlijska zanimanja
- **Azubi.de, Ausbildung.de** — privatni portali sa mnogo mesta
- **Indeed, Stepstone** — i mesta za obuku

Prijava

Tipična prijava sadrži:

1. **Motivaciono pismo** — zašto ovo zanimanje i ovo preduzeće?
2. **Biografija** (tabelarni, sa fotom)
3. **Diplome** — završni ispit, isprave o praksi ako postoje
4. **Ako je potrebno, jezički sertifikat** (nemački B1/B2)

Rok za prijavu: Većina obuka počinje **1. августа ili 1. septembra**. Prijavite se **godinu dana ranije** (od septembra prethodne godine).

Plata Tokom Obuke

Od 2020. postoji **minimalna plata tokom obuke** (§ 17 BBiG):

Godina Obuke	Minimum (2026)
1. godina	649 € bruto/mesec
2. godina	766 € bruto/mesec
3. godina	876 € bruto/mesec
4. godina	909 € bruto/mesec

Mnogi sektori plaćaju **značajno više** — npr. industrijski mehaničari (ok. 1.000–1.200 €), bankovni službenici (ok. 1.100 €), zidaroi (ok. 900–1.300 €).

Finansijska Pomoć

- **Pomoć za stručnu obuku (BAB)** — bespovratna sredstva od Ausbildung für Arbeit ako je plata nedovoljna
- **Pomoć za stanovanje** — ako ne živite sa roditeljima
- **Doplatak za decu** — roditelji dobijaju doplatak do 25. godine ako je dete u obuci

Prava i Obaveze kao Učenik

Vaša Prava

- **Ugovor o Ausbildung** — pismeni ugovor sa preduzećem i stručnom školom
- **Plata** — najmanje zakonski propisani iznos
- **Godišnji odmor** — najmanje 24 radna dana (ispod 18 godina: 25–30 dana)
- **Oslobađanje za stručnu školu** — vreme u školi je radno vreme
- **Probna razdoblja** — 1-4 meseca, nakon toga samo iz važnog razloga
- **Zapošljavanje** — bez jamstva, ali mnoga preduzeća angažuju dobre učenike
- **Ponoviti ispit** — ako ne prođete, najviše 2 pokušaja dodatno

Vaše Obaveze

- **Obaveza učenja** — nastojati naučiti zanimanje
- **Obaveza pohađanja stručne škole** — redovno pohađati nastavu
- **Dnevnik obuke** — pismena dokumentacija sadržaja (nedeljno)
- **Slijediti upute** — u okviru obuke
- **Čuvanje poslovnih tajni**

3+2 Pravilo (Dozvola za Boravak za Obuku)

Za izbjeglice sa **dozvolom za boravak** postoji posebno pravilo:

- **3 godine obuke** — dobijate dozvolu za cijelo vrijeme obuke
- **2 godine boravka** — nakon uspješnog završetka dobijate dozvolu na 2 godine
- **Uslovi:** ugovor o obuci, nema namjere deportacije, identitet razjašnjen

Saveti za Stranace

- 1. Praksa prije** — 2-4 nedeljama prakse pokazuje vam zanimanje i uvjerava poslodavca
- 2. Koristite stručno savjetovanje** — besplatno pri Ausbildung für Arbeit
- 3. Poboljšajte svoj nemački** — B2 je idealan za stručnu školu
- 4. Volonterski mentori** — mnoga udruženja nude mentore za obuku
- 5. Nemojte odustati** — odbijanja su normalna, prijavite se kod mnogih preduzeća

--- Stanje: mart 2026. Svi podaci bez jamstva.